

Utvärdering

Ekoturism i praktiken 2010 - en utbildning under tre årstider

Västmanlands Kommuner och Landsting (VKL) ansvarar på uppdrag från länets kommuner och landstinget för samordning och utveckling av turismen i Västmanlands län. En viktig insats är att utveckla näringen utifrån de förutsättningar regionen besitter och de förväntningar som ställs från såväl nationella som internationella besökare.

Syfte och målgrupp

Syftet var att stötta lokala och innovativa turismsatsningar, särskilt med bas i natur- och kulturarvet. Utbildningen syftade till att fler turistföretag ska samarbeta för att kunna erbjuda helhetslösningar som består av en eller flera komponenter som logi, transport, mat och upplevelse. Samtliga deltagare skulle höja kvalitén på sitt företagande och minst fem deltagare ska ansöka och bli godkända enligt Naturens Bästas kriterier. Deltagarna skulle öka omsättningen med minst det dubbla som de betalade i kursavgift. Ambitionen var även att öka samverkan mellan företagare inom länet, över länsgränserna och internationellt.

Målgruppen var företag på landsbygden eller enskilda personer vilka är aktiva inom bygdeutveckling och vill utveckla eller starta turistföretag med ambitionen att certifiera verksamheten enligt Naturens Bästa. Målgruppen var bred gällande t ex ålder, kön och etnicitet.

Mål och målpåfyllelse

- ✓ Minst 15 deltagare, huvudsakligen från Västmanlands län. Även deltagare från de övriga "bergslagskommunerna" i Örebro och Dalarna i mån av plats.
 - Totalt deltog 16 personer.
- ✓ Deltagarna skall ha gått igenom sin verksamhet utifrån Naturens Bästas kriterier.
 - Ungefär hälften av deltagarna uppger att de kommer att ansöka inom två år.
- ✓ Att alla deltagare skall genomföra minst ett eget kultur- eller naturarrangemang inom sex månader från kursstart. Arrangemangen skall genomföras enligt Naturens Bästas sex grundkriterier.
 - Samtliga deltagare, med ett undantag, har genomfört arrangemang enligt Naturens Bästas grundkriterier.

Deltagarna har varit mycket engagerade och det var en positiv stämning i gruppen med inspirerande och lärande diskussioner. Utbildningen har skapat bättre förutsättningar för deltagarna att samarbeta med andra aktörer i länet, över länsgränserna och internationellt. Nya nätverks- och affärskontakter mellan deltagare har skapats. De flesta av deltagarna har skapat nya arrangemang och att flera av dem har genomfört arrangemangen med betalande gäster. De som inte fått klart nya arrangemang har för avsikt att göra detta under de närmaste månaderna och genomföra dem inom kort.

Samtliga anser att kursledningen har varit mycket lyhörd för gruppens behov och anpassat utbildningen efter det. Så gott som alla uppger att de på ett eller annat sätt kommer att rekommendera utbildningen till andra.

Projektet genomfördes i samarbete mellan Turismfunktionen vid Västmanlands Kommuner och Landsting och Skogens konung tillsammans med Ekoturismföreningen och lokala ekoturismföretag. Utbildningen delfinansieras av VKL tillsammans och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Har du några frågor eller funderingar kring utbildningen? Hör av dig till undertecknad.

Henrik Wester, turismutvecklare
henrik.wester@vkl.se
021-39 79 59

Länsstyrelsen
Västmanlands län

Sammanställning av enkät

Totalt svarade tio deltagare på utvärderingen. Två av dem lämnade in tillsammans vilket innebär att vi har nio svar. Deltagarnas svar kan sammanfattas enligt nedan.

Måluppfyllelse utifrån syftet med utbildningen

Utbildningen har skapat bättre förutsättningar för deltagarna att samarbeta med andra aktörer i länet, över länsgränserna och internationellt. Citat som ”det var en riktigt utvecklande resa” och ”hela kursen genomsyras av detta –att samarbeta med andra, även inom helt olika verksamheter” stärker betygen.

De flesta anser att utbildningen har bidragit till att de har höjt kvalitén på deras företagande, lägsta omdömet var en 3:a och följande citat utmärker deltagarnas uppfattning ”ja, absolut. Jag har fått många nya infallsvinklar som visar vikten av kvalitet och vad man ska tänka på. Mycket bra kursmaterial och föreläsare”.

Frågan om utbildningen har bidragit till att öka omsättningen med 8000 kr är svår att svara på eftersom deltagarna inte har hunnit se alla effekter av utbildningen ännu. De flesta har utvecklat nya produkter och några har nystartade företag vilket gör att försäljningen inte har tagit riktig fart ännu.

Måluppfyllelse utifrån målsättningen med utbildningen

Ungefär hälften uppger att de kommer att ansöka om certifiering enligt Naturens Bästa inom två år. Dessutom svarade några av dem Nej, men att de är öppna för att ansöka vid ett senare tillfälle. En motiverar sitt svar med ”mitt företag måste mogna och få en mycket större omsättning innan det kan bli aktuellt”. Samtliga, med ett undantag, har eller kommer att genomföra minst ett kultur- eller naturarrangemang inom sex månader från kursens avslut. Flera har redan genomfört arrangemang. Den som svara nej kommenterade sitt svar med ”nej, säsongen våren 2011 blir startskottet för oss”.

Produkterna säljs bland annat genom Turistbyråer och deltagarnas hemsidor. Internet är den dominerande kanalen, försäljning sker även i samverkan med andra t ex boendeanläggningar och regionala/internationella återförsäljare.

Utvärdering av utbildningens innehåll och genomförande

Samtliga anser att utbildningen har motsvarat deras förväntningar, de flesta ger den högsta betyg. Deltagarna har bland annat fått en bättre förståelse för hur viktigt det är med samarbete och att inte arbeta med en aktivitet utan att ge kunderna fler aktiviteter. Citat som beskriver hur deras förväntningar har uppfyllts är t ex ”utbildningen har överträffat mina förväntningar. Jag var lite skeptisk. Men utbildningen hjälper att göra riktiga saker, att ha fokus, ger mycket idéer och att höja omsättningen” och ”mycket bättre än förväntat”.

Upplägget med fyra tillfällen om vardera tre dagar har fungerat för de flesta, men tiden på året har för en del varit ett problem. En del vill att utbildningen ska starta tidigare på året. Den individuella handledningen har fungerat bra och de externa föreläsarna får höga betyg. De som inte har gett handledningen höga betyg anger bland annat att ”har funnits men ej utnyttjats då vi inte varit så långt fram i processen” och ”är inte riktigt nöjd med handledningen, men det beror till stor del på mig själv. Hade varit kul att visa boendet och de tänkta paketen”.

Samtliga anser att kursledningen har varit mycket lyhörd för gruppens behov och anpassat utbildningen efter det. En kommenterar sitt svar med ”kursledningen har gjort ett fantastiskt arbete med att knyta ihop gruppens olika aktörer så att det har blivit en vikänsla i gruppen”. Så gott som alla uppger att de på ett eller annat sätt kommer att rekommendera utbildningen till andra.

Utbildningen har ökat min samverkan med företagare inom länet, över länsgränserna och internationellt.

1 = 0 2 = 0 3 = 2 4 = 4 5 = 3

Kommentarer:

”Förutsättningarna har funnits men vi är inte färdiga för detta ännu”.

”Speciellt inom länet. Den andra former kommer också när företag växer sig”.

”Ja, framför allt med lokala aktörer”.

”På sikt. Har fått många tips och idéer på kontaktvägar”.

Måluppfyllelse utifrån målsättningen med utbildningen

Jag har eller kommer att ansöka om certifiering enligt Naturens Bästa inom två år.

Ja = 4 Nej = 5 Nej, men inom annat kvalitetssystem = 0

De som markerade Ja kommenterade enligt:

”Om jag bara tar tag i det vet jag att det kommer att funka”.

”Mycket troligt som mål”.

”Under förutsättning att det funkar med min verksamhet”.

De som svarade Nej kommenterade enligt:

”Vi vet inte just nu. Inom två år kommer denna fråga tillbaka för perioden 2012-2014”.

”Det är inte aktuellt just nu, kan tänka mig om ett par år”.

”Mitt företag måste mogna och få en mycket större omsättning innan det kan bli aktuellt”.

Jag har eller kommer att genomföra minst ett eget kultur- eller naturarrangemang inom sex månader från kursens avslut.

Ja = 8 Nej = 1

”Nej, säsongen våren 2011 blir startskottet för oss”.

”Kanske lite längre fram i år”.

”Har genomfört kvällskurs och guidning”.

”Många turer på gång, dock inga bokningar ännu”.

Jag har under utbildningen utvecklat nya erbjudanden (paket) vilka finns köpbara på för mig aktuella marknader.

Ja = 6 Nej = 1

De som markerade Ja kommenterade enligt:

”B&B, boende i hus”.

”2 st - Kommer flera paket till under hösten och vintern”.

”Allt har blivit tydligare”.

”Kvällskurs, Endagsaktivitet och ett endagspaket med övernattnig”.

”4 st”.

De som svarade Nej kommenterade enligt:

”Inte till 100 %, men nästan –tre på gång”.

Mina erbjudanden säljs genom...

”Svartådalens Bygdeutvecklings hemsida”.

”Egen hemsidan, samarbete företagare i området, samarbete med booking.com, bedandbreak-fast.eu, näringsliv nätverket i Nederländerna, att delta i näringsliv nätverket Fagersta-Norberg-TillVäxtGruppen och naturligtvis genom att prata med alla människor vi träffat”.

”Hemsidan, turistbyråer och arrangör i Tyskland”.

”Bo på lantgård”.

”Genom mig själv än så länge, men jag måste ha en person som marknadsför –hinner inte själv”.

”Mässaerbjudanden, turistbyråer, samarbetspartners. Egen hemsida tas fram under hösten”.

”Turistbyrå, bussbolag, utländska researrangörer. På gång med åtminstone två hotell/vandrarhem”.

Jag har inte lanserat något erbjudande på grund av...

”Ingen hemsida klar och lite finputs”.

”Fullbokad med gäster som inte vill vara bundna till speciella aktiviteter i förväg utan de vill bara komma ut till lugn, ro och stillhet utan tider att passa”.

”Arbetsbelastningen, personalbrist. Behov av samarbetspartners och framför allt juridiskt problem med platsen där aktiviteterna ska göras”.

Utvärdering av utbildningens innehåll och genomförande

Hur väl stämmer nedanstående påståenden in på er? Ni får mycket gärna skriva förtydligande kommentarer.

1 = inte alls

5 = helt och hållet

Utbildningen i dess helhet har motsvarat mina förväntningar.

1 = 0

2 = 0

3 = 0

4 = 1

5 = 8

Kommentarer:

”Mer än väl”.

”Utbildningen har överträffat mina förväntningar. Jag var lite skeptisk. Men utbildningen hjälper att göra riktiga saker, att ha fokus, ger mycket idéer och att höja omsättningen”.

”Svårt med fokus på dator, har för dåliga kunskaper om nätet”.

”Mycket bättre än förväntat”.

”Mycket bra utbildning. Nu känner jag att jag är igång, vilket jag troligtvis inte varit om jag inte hade deltagit på kursen”.

”Mitt mål var att förstå ekoturism i Sverige och skapa nätverk”.

Utbildningens upplägg med fyra tillfällen om vardera tre dagar har fungerat bra och passat min verksamhet.

1 = 0

2 = 1

3 = 1

4 = 1

5 = 6

”Årstidsföreläggningen samt tre dagars kurs har medfört svårigheter att delta, 2 dagar i taget känns mer lättillgängligt”.

”Sådär, vet dock inget bättre sätt”.

”Har gått bra tack vare bra information tidigt”.

”Fler och kortare”.

”Hade varit bättre att starta tidigare på året”.

Den individuella handledningen har bidragit till utvecklingen av mitt företagande och mina erbjudanden.

1 = 0 2 = 1 3 = 3 4 = 1 5 = 4

Kommentarer:

”Har funnits men ej utnyttjats då vi inte varit så långt fram i processen”.

”Vi fått jättebra tips. Men för mig som företagsrådgivare / HR professional, coaching går vidare som gjort.

Bl.a. mycket mer frågor om egna idéer, användning av feedback, mer konkret resultat. Men jag förstår jättebra det passar inte i utvecklande resan koncept”.

”Är inte riktigt nöjd med handledningen, men det beror till stor del på mig själv. Hade varit kul att visa boendet och de tänkta paketen”.

Den individuella handledningen har fungerat sämre, dåligt med tid vid vår träff och sena mejlsvår”.

”Mycket bra handledning vid flera olika tillfällen”.

”Har fått mycket tips och råd”.

Kursledningen har varit lyhörd för gruppens behov och anpassat utbildningen efter det.

1 = 0 2 = 0 3 = 0 4 = 3 5 = 6

Kommentarer:

”Bland har utvärderingen visat på önskemål som ej kunnat tillgodoses under pågående utbildning”.

”Det var orsaken också det fanns tidspress en eller två gånger, men det var inget problem”.

”Mer än väl”.

”Kursledningen har gjort ett fantastiskt arbete med att knyta ihop gruppens olika aktörer så att det har blivit en vi-känsla i gruppen”.

”Flexibilitet har funnits under kursens gång”.

De externa föreläsarna har motsvarat mina förväntningar.

1 = 0 2 = 0 3 = 0 4 = 4 5 = 5

Jag kommer att rekommendera denna utbildning till... (vilken sorts företag och personer?)

”Till andra som är intresserade och på G”.

”Absolut!! Till alla företagare i turismnäringen jag ska träffas”.

”Nya företagare inom turismnäringen och turistbyråer”.

”Småföretag som behöver mer för att kunna överleva på landsbygden”.

”Alla som satsar på utvecklingen av sina landsbruksföretag”.

”Andra entreprenörer och privatpersoner med intresse av ekoturism”.

”Vet inte i dagsläget vilka i hemtrakten som det skulle passa för, men dyker det upp några så tipsar jag gärna”.

Egen reflektion

Vad har varit Plus, Minus respektive Intressant med utbildningen?

Plus

- ”Det har varit en bra grupp med bra mix av nya och gamla entreprenörer vilket givit bra diskussioner”.
- ”Bra kursledare och föredragshållare”.
- ”Kvalitet istället för kvantitet, kundfokus som utgångspunkt istället för på företagen vilket leder till en sundare utveckling”.
- ”Tack för en väldigt bra utbildning”.
- ”Att träffa nya företagare och bygga ett nytt nätverk”.
- ”Direkt resultat: nya samarbete och höger omsättning”.
- ”Att lära från egna fel och erfarenheten, idéer och insikter från kollega företagare”.
- ”Två drivande och kompetenta kursledare”.
- ”Att ser vad vi gör är bra, men kan vara så mycket bättre”.
- ”Aktiviteter: smidet, Sala silvergruvan, vargsafari”.
- ”Värde för pengarna och mycket mer!”
- ”Spännande att se andra regioner/företagare, hur de jobbar/går tillväga”.
- ”Flexibiliteten –olika nivåer, olika aspekter”.
- ”Kul föreläsare och otroligt bra ledning”.
- ”Mycket bras planerad utbildning. Bra med olika kursplatser så att man får en inblick i olika verksamheter. Visningsresan gav ytterligare en dimension hur kursdeltagarnas verksamheter fungerar. Praktiska moment under hela utbildningen har varit givande och har för mig inneburit att **hinder** har bytt till **möjligheter**. Ett STORT tack till kursledningen!”
- ”Kontakten och inblicken i andra verksamheter och hur de genomför sina arrangemang”.
- ”Nya tankegångar och idéer som komplement till nuvarande verksamhet”.
- ”Mer kött på benen och mer kunskaper för att våga genomföra nya idéer i verksamheten”.
- ”Kursledarnas kunskaper, lyhördhet och rådgivning”.
- ”Bra varvat med teori och praktik”.
- ”Inspirerande”.
- ”Trevliga kursdeltagare”.
- ”Intressant sammansättning av kursdeltagarna”.
- ”Sätter igång andra och positivt smittsamt”.
- ”Nätverksutveckling”.
- ”Roligt och mycket intressant kurs med högt i tak för diskussioner och utbyte”.
- ”Mycket matnyttig information”.
- ”Idéskapande genom att besöka andra verksamheter”.
- ”Bra att sprida ut kurstillfällena med ett antal veckor emellan”.

Minus

- ”Tbland har studiebesöken haft något magert innehåll erfarenhetsmässigt att förmedla. Positivt har det dock varit att få se andras verksamheter”.
- ”På något ställe har utrymmet varit i minsta laget för utbildningen”.
- ”För lite tid för att lära från varandra och hjälpa varandra genom diskussion och feedback”.
- ”Vi hade inte tillräcklig tid att lära känna varandras företag och företags idéer”.
- ”Kanske lite för långa avstånd för att få till enkla paket med kurskollegorna”.
- ”Som alltid tar det tid att lära sig och driver man företag så blir det lite roddigt”.
- ”Kanske för många sammanhängande dagar att vara borta från verksamheten”.
- ”Att jag själv bor på andra sidan Mälaren som försvårar närmare samarbete med övriga kursdeltagare”.
- ”Tiden för kursen bör ligga höst/vinter/vår”.
- ”Saknar uppföljning av utdelade arbetsuppgifter”.
- ”Föreslår att man sover över mer organiserat under kursdagarna”.
- ”Handledningen kändes något vag, mer konkreta reflektioner – bra/mindre bra med verksamheten”.
- ”Saknar mer diskussioner kring säljkanaler”.

Intressant

”Intressant att det börjar bli en rumsren bransch vilket utbildning av detta slag starkt bidrar till”.

”Att se många intressanta ställen i Västmanland / Bergslagen och att träffa entusiastiska företagare”.

”Aktiviteter”.

”Alla praktiska övningar och att se att det inte behöver vara svårt och krångligt. Det går faktiskt att genomföra”.

”Sista dagen var suverän”.

”Konceptet och upplägget är intressant att utveckla internationellt”.